

ORGANIZACYJNY ROLLERCOASTER – TAK CHYBA MOŻNA PODSUMOWAĆ minione półrocze. Już dawno bowiem nie było tak wielu różnorodnych działań i wydarzeń. O wielu z nich szerzej piszemy na łamach numeru, który właśnie trafił do Waszych rąk, o niektórych są jedynie krótkie notki, inne przeoczyły się tak szybko, że pióro za nimi nie nadążyło, a i na łamach miejsca nie wystarczyło. Krótko mówiąc – działo się.

Rozpoczęliśmy rok, pamiętając o okrągłych rocznicach śmierci wybitnych karaimskich poetów: Zachariasza Abrahamowicza – 120 lat, Szełumiela Łopatto – 100 lat i Szymona Kobeckiego – 90 lat. Każdemu z nich poświęciliśmy uwagę – w tym numerze publikujemy opowieść trockiego hazzana Szymona Firkowicza odnalezioną w przepastnych zbiorach Biblioteki Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk oraz sonet Hanny Pileckiej. Na naszych łamach Adam J. Dubiński wspomina również wybitną, choć mało znaną postać z karaimskiej przeszłości – to Gabriel Firkowicz, zięć Abrahama Firkowicza, hazzan w Trokach w XIX wieku.

W ostatnich latach często piszemy o nowościach w karaimskiej współczesnej kulturze. W tym roku obok Karaimskiego Zespołu Folklorystycznego „Dostlar” i znanego już Wam projektu muzycznego „Karaimska Mapa Muzyczna” realizowanego przez Karolinę Cichą i Spółkę sformował się nowy zespół wokalnie-instrumentalny, który przyjął nazwę „Michał Kuliczenko i Przyjaciele” i zaprezentował nowy projekt muzyczny pt. „Zakorzenianie”. Jak do tego doszło, Hannie Pileckiej opowiada Michał Kuliczenko. „Zakorzenianie” można było posłuchać dwukrotnie – we Wrocławiu i w Poznaniu. Mamy nadzieję, że ten projekt będzie się dalej rozwijał.

Interesujące międzynarodowe spotkanie z teatralno-mniejszościowo-językowym kontekstem relacjonuje Hanna Pilecka. O tym, że Karaimi lubią sceniczną ekspresję, to wszyscy wiemy, o tym, że można się nią dzielić z innymi o podobnych doświadczeniach – warto poczytać.

Bardzo intensywny weekend spędziliśmy w Trójmieście. Tym razem był to czas najmłodszych członków naszej społeczności – zjechały się dzieci z całej Polski, by podczas wspólnej zabawy i nauki poznać się i zacieśnić więzi, które mają szansę być podtrzymywane. Chcemy wspierać takie działania. O wrzesniowych i październikowych wydarzeniach piszą Hanna Pilecka oraz jej syn Jerzy, który integracyjne działania rozpoczęte w realu przeniósł do sieci, zapraszając dzieci na warsztaty podstaw programowania w języku Scratch.

Tego, że za naszą granicą trwa wojna, zapomnieć nie sposób, ale o tym, że toczy się tam również życie kulturalne, opowiada nam Nadia Wasilko z Halicza.

W tym półroczu odbyło się wiele debat i dyskusji, w których pojawiał się również temat karaimski – poszukiwania metod nie tylko podtrzymania, ale też rozwoju kultury karaimskiej wymagają aktywnego uczestnictwa w debacie publicznej.

O tym, że nasze działania podobają się czytelnikom i słuchaczom, wiemy z pozytywnych recenzji i statystyk stron. Coraz więcej osób słowo „karaimski” prawidłowo sytuuje, ale nie spodziewaliśmy się, że sympatia ta przybierze tak wymierny efekt – bo tylko tak możemy oceniać wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2021, które ukazały się w ostatnim kwartale roku. Przyznajcie, że 3478 osób to niezwykle zastanawiająca liczba, a to, że Karaimi pojawili się rozsiani we wszystkich województwach, naprawdę traktujemy jako wyrazy sympatii do naszej społeczności i reakcji na działania promujące karaimską kulturę.

Spis treści

2 Od redakcji

W mowie przodków

3 Szełumiel Łopatto
Tanbyłahy wachtłej / Czas poranka

Portret współczesny. Karaimi w Polsce

4 Hanna Pilecka, Michał Kuliczenko
Nie tylko gitara

Znane i nieznanne. Karaimskie portrety

18 Adam J. Dubiński
Zapomniani zięć sławnego teścia. Gabriel Firkowicz (1818–1869)

23 Szymon Firkowicz
*Wspomnienie Szymona Kobeckiego (1857–1933).
Wstęp: Mariola Abkowicz*

Uroda słowa

29 Hanna Pilecka
Umiłowanie przyrody: Szełumiel Łopatto 1923

30 Hanna Pilecka
Moja Babel

Wydarzenia i ludzie

32 Hanna Pilecka
Języki mniejszościowe na scenie. Obrazki z konferencji „The sound of minority languages in theatre”

36 Hanna Pilecka
W Gdańsku same szczęśliwe przypadki

40 Nadia Wasylczuk
„Mój Krym”

42 Nadia Wasylczuk
A my robimy swoje...

44 Jerzy Pilecki
Karaimska przygoda w języku Scratch

Sprawozdania

46 Adam J. Dubiński
Czym zajmowała się Fundacja Karaimskie Dziedzictwo w 2023 roku?

49 Mariola Abkowicz
Realizacja projektów ZKP w 2023 roku

Co słyszeć?

50 *Od lata do zimy*

54 *Narodziny, jubileusze i pożegnania*